

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI, ÜNİVERSİTELERDEKİ YÖNETİMİ

Uğur G. YALÇINER

Türk Patent Enstitüsü Kurucu Başkanı

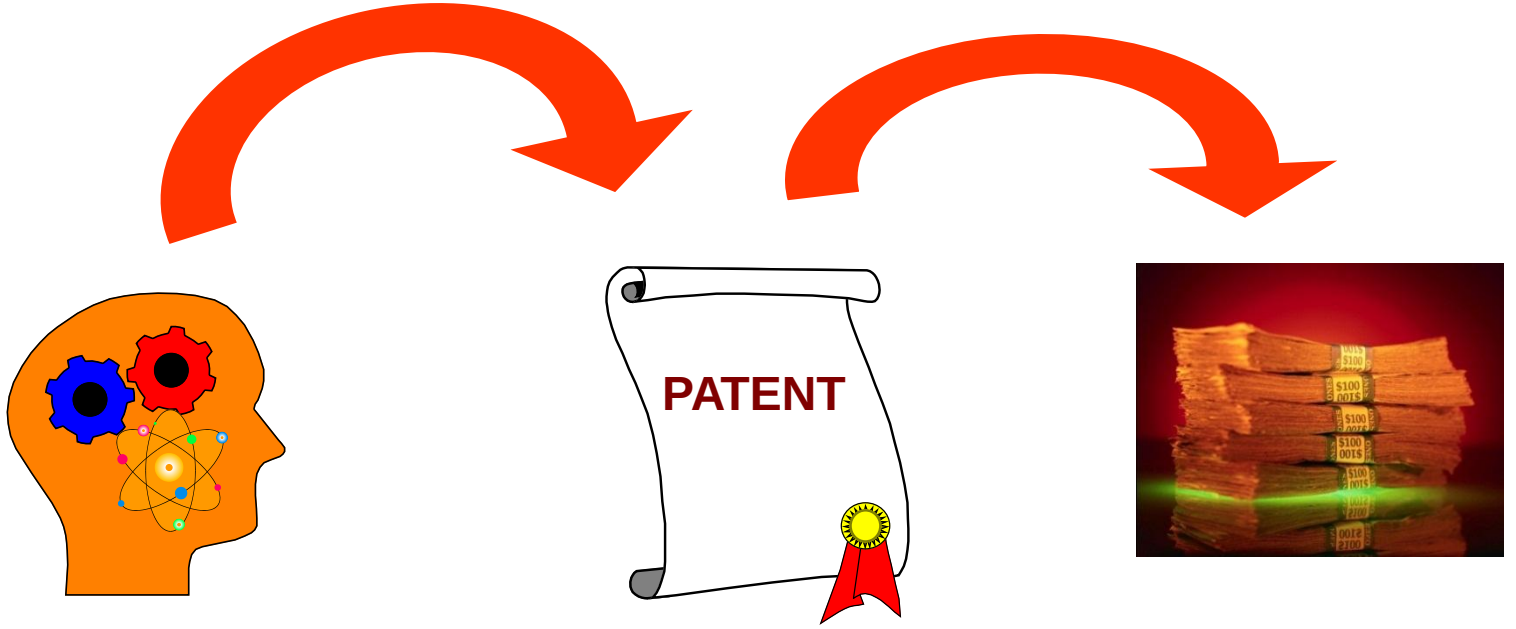
YALÇINER PATENT ve DANIŞMANLIK Ltd. Şti. Gn. Md.

2 – 3 Haziran 2011 - İZMİR

İÇERİK

- 1) Buluş Sahipliği, Patent Başvurusu Sahipliği
- 2) Çalışanların Buluşları ile ilgili Mevzuat
- 3) Üniversite Çalışanlarının Buluşları ve Üniversite Buluşlarının patentlenmesinde Yaşanan Sorunlar
- 4) ODTÜ’de Öğretim Üyelerinin buluşlarının patentlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili ODTÜ-TEKNOKENT Uygulamaları
- 5) Sonuç

**İnsan zekasının ürünlerinin paraya
dönüştürülmesinin yollarından birisi
patent korumasıdır.**

**BULUŞU YAPAN /
BULUŞ SAHİBİ
(INVENTOR)**

???

**Patent / Faydalı
Model
Başvurusuna
konu buluşu
yapan Gerçek
Kişi(ler)**

**BAŞVURUYU YAPAN /
BAŞVURU SAHİBİ
(APPLICANT)**

???

**Patent / Faydalı
Model
Başvurusunu
yapan Gerçek
veya Tüzel
Kişi(ler)**

Patent Başvurusu Hak Sahipliği

Patent İsteme Hakkı (551 S. KHK Madde 11)

- Patent isteme hakkı, buluşu yapana veya haleflerine aittir, devri mümkündür.
- Buluş birden çok kişi tarafından birlikte gerçekleştirilmişse, patent isteme hakkı, aksi kararlaştırmamışsa, bunlara müştereken ait olur.
- Aynı buluş birbirinden bağımsız birden çok kişi tarafından aynı zamanda gerçekleştirilmişse, patent isteme hakkı, önce başvuru yapana veya diğerine göre rüçhan hakkı önce olana aittir. **FIRST TO FILE**
- Patent almak için ilk başvuran kişi, aksi sabit oluncaya kadar, patent isteme hakkının sahibidir.

Patent Başvurusu Hak Sahipliği

- Patent İsteme Hakkının Gasbı
(KHK Madde 12-14)
- Patent isteme hakkının başvuru sahibine ait olmadığı Enstitü nezdinde iddia edilemez,
(Sadece Mahkeme’de iddia edilebilir).
- Buluş Yapanın Belirtilmesi (KHK Madde 15)
Buluşu yapanın adı patentte belirtilir. Buluşu yapanın başvuru sahibi veya patent sahibinden buluşu yapan olarak tanınmasını ve adının patentte belirtilmesini isteme hakkı vardır.

ÇALIŞANLARIN BULUŞLARI

- İŞÇİ BULUŞLARI
- KAMU ÇALIŞANLARININ BULUŞLARI
- SİLAHLI KUVVETLER ÇALIŞANLARININ BULUŞLARI
- ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ELEMANLARININ BULUŞLARI

İŞÇİ / ÇALIŞAN ?

- Başkasının yararına bedenini, kafa gücünü veya el becerisini kullanarak ücretle çalışan kimse.
- Bir özel hukuk sözleşmesi veya benzeri bir hukuk ilişkisi gereği, başkasının hizmetinde olan ve bu hizmet ilişkisini işverenin gösterdiği belli bir işle ilgili olarak kişisel bir bağımlılık içinde ona karşı yerine getirmekle yükümlü olan kişidir.
- Ücretsiz olarak ve belirli bir süreye bağlı olmaksızın hizmet gören stajyerler ve pratik yapan öğrenciler de işçi sayılır.

İŞVEREN ?

- İşçileri ücretle çalıştıran gerçek veya tüzel kişi,
- Çalıştıran, Patron, İş Sahibi.
- Bir iş sözleşmesine dayanarak herhangi bir işte ücret karşılığı işçi çalıştıran tüzel ya da gerçek kişi.
- İşçileri, düşünüyü ya da beden gücüyle çalıştıran gerçek ya da tüzel kişi.

ÇALIŞANLARIN BULUŞLARI

HİZMET BULUŞLARI

İşçinin bir işletme veya kamu idaresinde,

- yükümlü olduğu faaliyeti gereği gerçekleştirdiği, veya
- işletmenin veya kamu idaresinin büyük ölçüde deneyim ve çalışmalarına dayanan,
- işçinin iş ilişkisi sırasında yaptığı buluşlardır.

SERBEST BULUŞLAR

hizmet buluşlarının dışında kalan buluşlardır.

İşçinin yaptığı işle ilgisi olmayan bir alanda yaptığı buluşlardır.

**BAŞVURU HAKKI
SAHİBİ İŞVERENDİR**

**BAŞVURU HAKKI
SAHİBİ İŞÇİDİR**

Özel Sözleşmeler, Kamu ve Silahlı Kuvvetler Çalışanlarının Buluşları

- Sözleşmeye Dayalı Projelerde Sözleşmede aksi hüküm yok ise, buluş HİZMET BULUŞU SAYILIR (PATENT HAKKI İŞVERENİNDİR).
- Özel Hükümler Saklı kalmak kaydı ile, Memurların ve Silahlı Kuvvetler Mensuplarının Buluş ve Teknik İyileştirme Teklifleri de HİZMET BULUŞU OLARAK KABUL EDİLİR (KHK Madde 39-40).

ÜNİVERSİTE MENSUPLARININ BULUŞLARI

- Üniversitelerdeki Öğretim Elemanlarının buluşları, SERBEST BULUŞ SAYILIR. (KHK Madde 41/1),
- Öğretim elemanı sıfatı, Yüksek Öğretim Kanunu hükümlerine göre belirlenir (KHK Madde 41/2),
- Bu buluşlar hakkında BİLDİRİM ve TEKLİF YÜKÜMLÜLÜĞÜ Yoktur. (KHK Madde 41/2),

551 S. KHK Madde 41 / 3

ÖĞRETİM KURUMU buluşla sonuçlanan araştırmalar için;

- **ÖZEL OLARAK belli araç ve gereçleri sağlamak suretiyle harcamalarda bulunmuşsa,**
- **öğretim elemanları öğretim kurumuna buluşun değerlendirildiğini yazı ile bildirmek ve talep halinde buluşun ne şekilde değerlendirildiği ve elde edilen kazanç miktarı hakkında bilgi vermekle yükümlüdür.**

551 S. KHK Madde 41 / 3

- **ÖĞRETİM KURUMU**, kendisine yapılan yazılı bildirim tarihinden itibaren üç ay içinde; elde edilen kazançtan uygun bir miktarın verilmesini talep edebilir.
- Ancak, talep edilecek miktar **ÖĞRETİM KURUMU** tarafından yapılan harcamaları aşamaz.

ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ELEMANLARININ BULUŞLARININ PATENTLENMESİNDE YAŞANAN SORUNLAR

ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ELEMANLARININ BULUŞLARININ PATENTLENMESİNDE ve TİCARİLEŞTİRİLMESİNDEKİ SORUNLAR

- **YAYIN YAPMAYA ÖNCELİK VERİLMESİ**
- **PATENT İŞLEMLERİNİN MALİYETLERİ**
- **TİCARİLEŞTİRME SORUNLARI**
- **SÜREÇLER ve HUKUKİ İŞEMLER KONUSUNDA
BİLGİ EKSİKLİĞİ**

Patent Başvurusu Öncesi YAYIN (HOŞGÖRÜ SÜRELERİ)

Rüçhan Tarihinden itibaren 12 Ay	Rüçhan Tarihinden itibaren 6 Ay	Ulusal başvuru tarihinden itibaren 12 ay	Ulusal başvuru tarihinden itibaren 6 ay
• Arnavutluk, • Arjantin, • Ermenistan, • Beyaz Rusya, • Brezilya, • Bulgaristan, • Ekvador, • El Salvador, • Estonya, • Meksika, • Moldova, • Panama, • Peru, • Romanya, • Slovenya, • Türkiye • Ukrayna.	• Demokratik Kore • Cumhuriyeti • Lesotho • EPO	• Barbados, • Kanada, • Kazakistan, • Malezya, • Suudi Arabistan, • Sri Lanka, • Trinidad ve Tobago • ABD	• Kore • Japonya • Litvanya • Rusya • Tayvan.

PATENT MALİYETLERİ

PATENT ve FAYDALI MODEL BAŞVURU ÜCRETLERİ (Vekil ücretleri dahil)

Hizmet	Min - Max Ücret (TL)	NOTLAR [TL Eşdeğeri (1€= 2 TL ve 1US\$ = 1.5 TL) alınmıştır] [Resmi ücretler ve KDV dahildir]
Türkiye Patent Başvurusu ve İşlem Ücretleri	8,000 – 12,000 TL ≈ 4,500 – 8,500 TL	- Araştırma ve İnceleme Kuruluşu olarak Avusturya Patent Ofisi Referans alınmıştır. - Yukarıda belirtilen ücretlerden resmi ücretler için 3,450 TL'siTUBITAK TEŞVİĞİNDEN karşılanmaktadır. - Bu ücretler 1. İnceleme sonrasına kadarki süre içindeki miktarları göstermektedir.
Türkiye Faydalı Model Başvurusu ve İşlem Ücretleri	≈ 2,500 – 3,000 TL	Söz konusu ücretler başvurudan belge alınmasına kadarki süreçte yapılacak harcamaları kapsamaktadır.
PCT Patent Başvurusu ve İşlem Ücretleri	10,000 – 15,000 TL ≈ 6,500 – 11,500 TL	- Araştırma ve İnceleme Kuruluşu Avrupa Patent Ofisi'dir - Bu ücretlerden başvuru aşamasındaki harcamaların (CHF ödemesinin) 3,450 TL'si TUBITAK TEŞVİĞİNDEN karşılanmaktadır. - Yukarıdaki ücretler ülke aşamasına kadarki (rüçhandan itibaren 30. aya kadar) ücretlerdir. Sonraki masraflar ayrıca beirlenir.
EPC Patent Başvurusu ve İşlem Ücretleri	10,000 – 15,000 TL ≈ 7,500 – 11,500 TL	- Araştırma ve İnceleme Kuruluşu Avrupa Patent Ofisi'dir - Bu ücretlerden başvuru aşamasındaki harcamaların (CHF ödemesinin) 3,450 TL'si ve TUBITAK TEŞVİĞİNDEN karşılanmaktadır. - Yukarıdaki ücretler EPO tarafından patent verilmesi aşamasına kadarki ücretlerdir. Ülkelerdeki validasyonlar (başvurudan itibaren yaklaşık 2-4 yıl sonra) hariçtir.

TİCARİLEŞTİRME ve BULUŞUN DEĞERİ

TİCARİLEŞTİRME KARAR KRİTERLERİ

Buluşun özellikleri

- Patent/Gizli Bilgi-Ticari Sır?
- Buluşun ekonomik değeri ve ticari ömrü ?

Pazarın Durumu

• Hangi Pazarlara çıkmalıyım?

• Nerede Satabilirim ?

• Ne zaman ?

Rakipler

• Rakipler Kim?

• Ne üretip / satıyorlar ?

• Patent işlemleri maliyetleri?

• Koruma için Hukuki işlem maliyetleri?

Patent Masrafları, Süreçler ve Gerekli Yatırım Maliyetleri

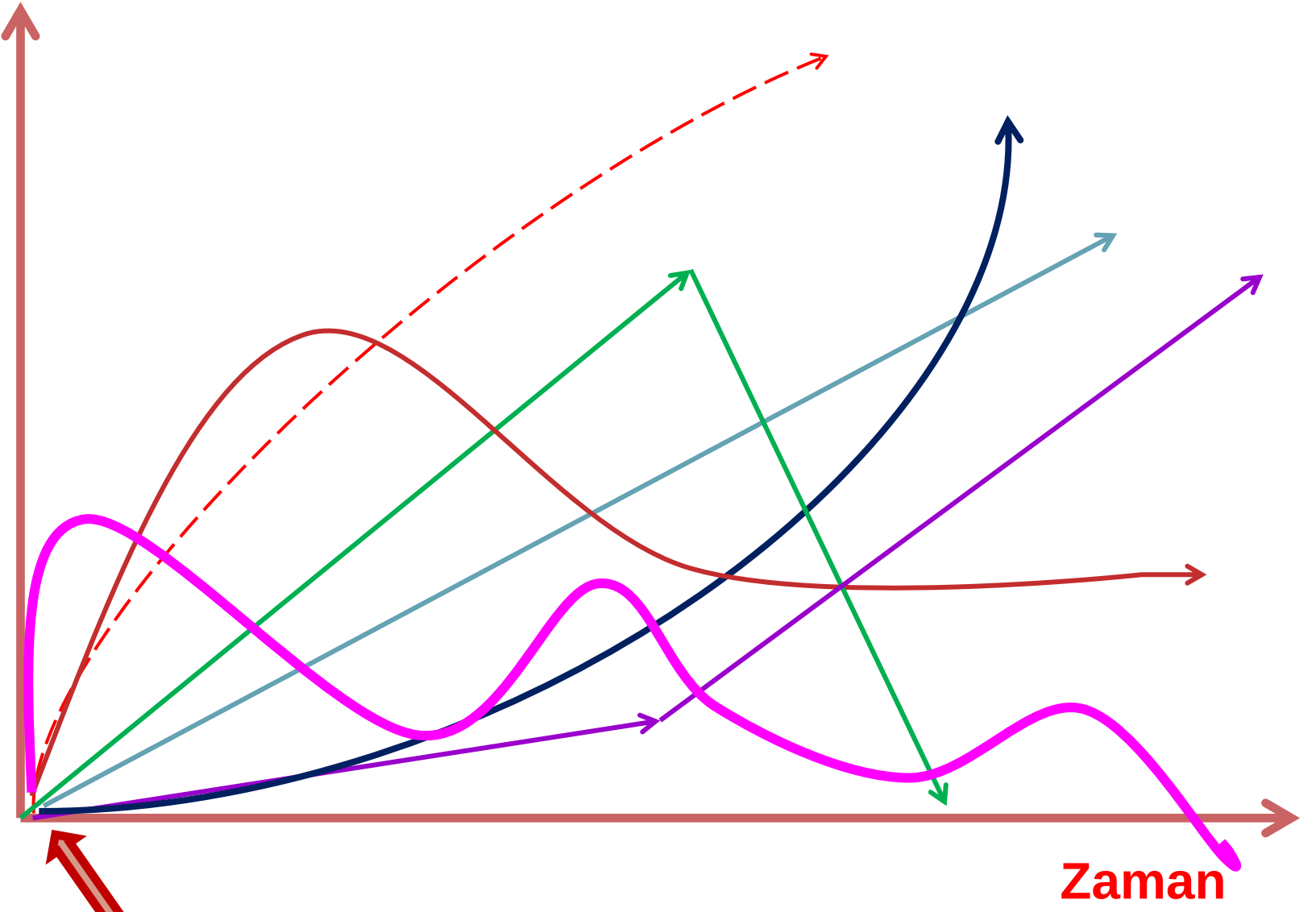
• Standartlara uygunluk?

• Mevzuata Göre Onaylar/İzinler?

Diğer Mevzuata Uyumluluk

BULUŞUN DEĞERİ

Buluşun Değeri

BULUŞUN GERÇEKLEŞTİĞİ AN

Zaman

Buluşun / Patentin Değeri

Başvuru Öncesi
Dönem

Patent verilme süreci

BULUŞUN DEĞERİ

Patent verildikten
sonraki dönem

Sessizlik dönemi

İdari İşlemler
Dönemi

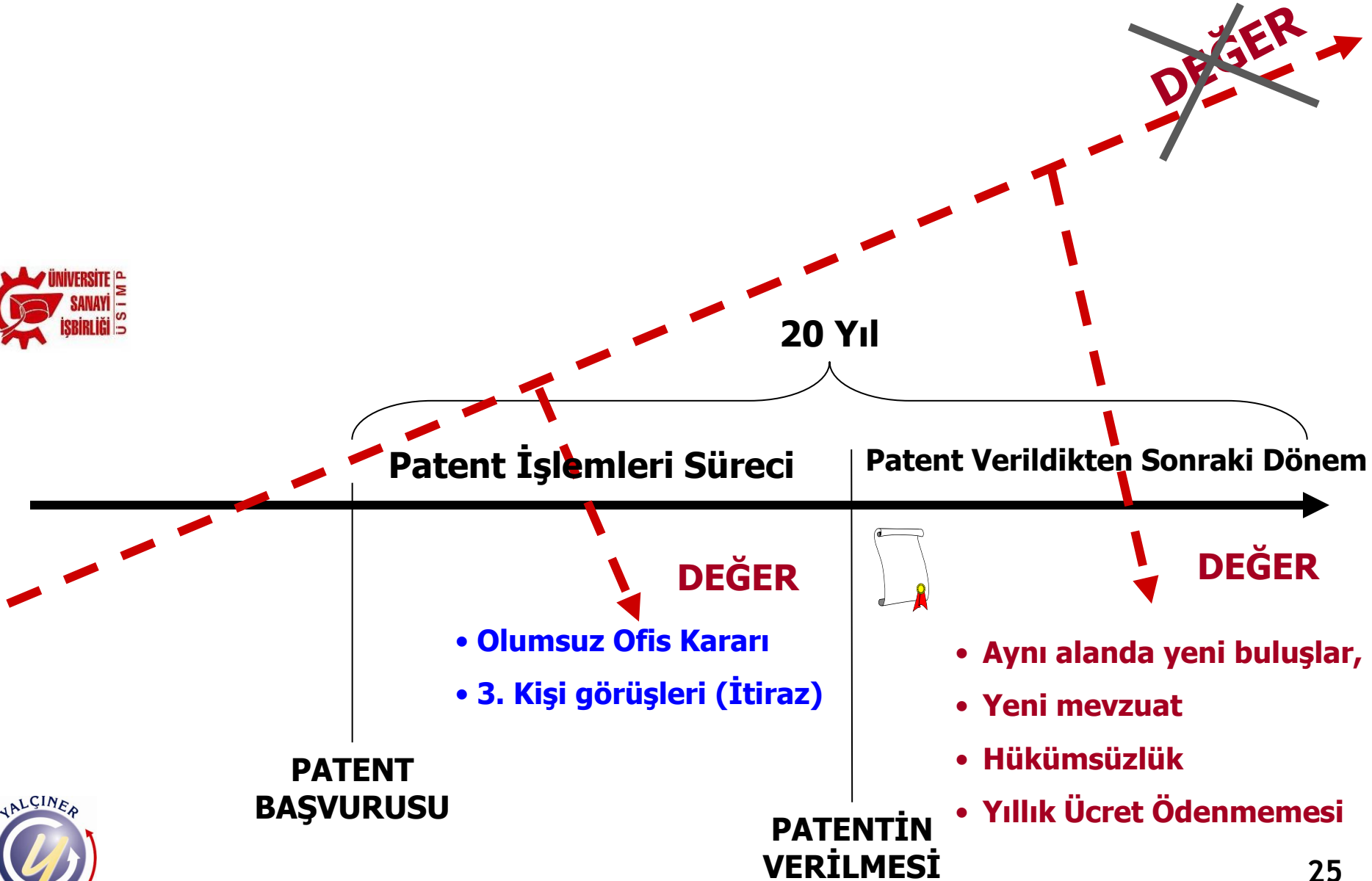
Hukuki İşlemler
(Mahkeme ...)
Dönemi

**BULUŞUN
YAPILMASI**

**PATENT
BAŞVURUSUNUN
YAPILMASI**

**PATENTİN
VERİLMESİ**

Buluşun/Patentin Değer Değişimi

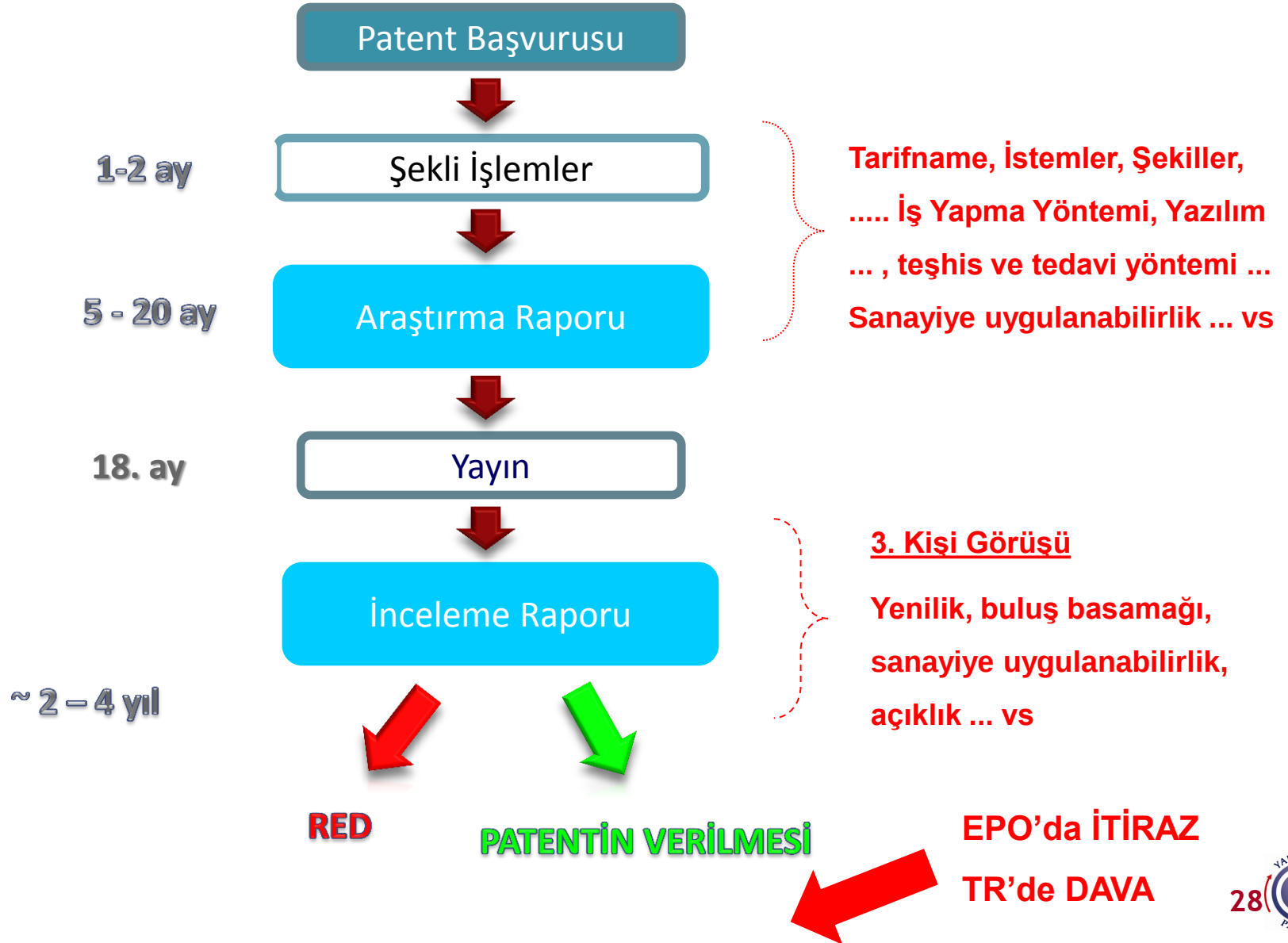

ARAŞTIRMA, BULUŞ, PATENT İŞLEMLERİ ve SONRASI SÜREÇLER

Sınai Haklarda Ar-Ge Faaliyetinden, Koruma Sonuna kadar Aşamalar (BULUŞ - PATENT – FAYDALI MODEL)

Başvuru Öncesi 1. Adım	Başvurudan Belgeye 2. Adım	Belge Sonrası 3. Adım
1. Buluş faaliyetinin gerçekleştirilmesi 2. Patent başvurusuna hazırlık I. Patent araştırması II. Tarifname / resim-çizim hazırlıkları III. İstemlerin yazılması 3. Patent başvurusunun yapılması	1. Patent başvurusunun ulusal aşamada takibi 2. Uluslararası aşamaya geçiş 3. Uluslararası aşamada takip 4. Uluslararası aşamadan ulusal/ bölgesel aşamalara geçiş 5. Ofis kararları 6. İtirazlara yanıtlar 7. Patent alınması	1. Buluşun uygulanması (kullanma zorunluluğu) 2. Buluşun benzerlerini kapsayan patent başvurularının ve rakiplerin izlenmesi ve itirazlar 3. İhlal durumlarında ihbar / ihtar gönderilmesi – davalar 4. Yıllık ücret takibi ve ödenmesi 5. Devir / Lisans 6. Hükümsüzlük

Patent Başvurusu ile ilgili İşlemler (TR, Diğer Ülkeler, Uluslararası Başvurular)

ODTÜ’de Öğretim Üyelerinin buluşlarının değerlendirilmesi konusundaki Uygulamalar

TALEP :

**BULUŞ BİLDİRİM FORMUNUN, ÖĞRETİM ÜYESİ
TARAFINDAN, ODTÜ TEKNOKENT’e İLETİLMESİ**

ODTÜ'deki Uygulamalar

ÖĞRETİM ÜYESİNDEN
BULUŞ BİLDİRİMİNİN
ALINMASI

 METUTECH
ODTÜ-TEKNOKENT

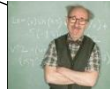
PATENT ÖN ARAŞTIRMASI
YAPILMASI

PATENT ÖN ARAŞTIRMA
SONUÇLARININ ÖĞRETİM ÜYESİ ile
BİRLİKTE DEĞERLENDİRİLMESİ

PATENTLENEBİLİRLİK
VE TİCARİLEŞME
DEĞERLENDİRME
TOPLANTISI KARARI

HAYIR

HAYIR

YÖNETİM
KURULU
KARARI

EYET

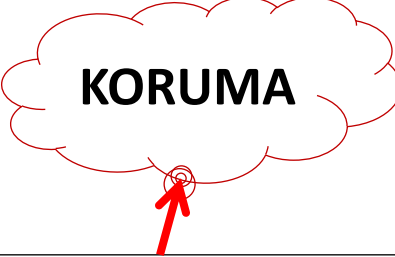
EYET

PATENT BAŞVURU(LAR)I
(TR, PCT, EPO ve/veya ABD

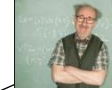
ULUSAL / BÖLGESEL
PATENTLER

KORUMA

EYET

ULUSAL/BÖLGESEL
BAŞVURULAR İÇİN
KARAR

HAYIR

İşlemlerin
SONLANDIRILMASI

TİCARİLEŞTİRME
ÇALIŞMALARİ

METUTECH
ODTÜ-TEKNOKENT

ODTÜ'de DESTEKLENEN BULUŞLAR (SAYISAL BİLGİLER)

DESTEKLENEN BULUŞ SAYISI : **40** BAŞVURUSU YAPILAN : **38**

PCT Başvurusu : 26

ULUSAL/BÖLGESEL GİRİŞLER

EPO: 4 adet (1 patent)

US: 5 adet (1 patent)

EAPO: 2 adet (1 patent)

TR: 6 adet (2 patent)

JP: 3 adet

RU: 1 adet

CA: 1 adet

TR Patent Başvurusu : 8

1 İncelemeli ve 1 İncelemesiz Patent

TR Faydalı Model Başvurusu : 2

2 Faydalı Model Belgesi

ABD Patent Başvurusu : 2

İşlemde

**ÜNİVERSİTE
SANAYİ
İŞBİRLİĞİ**

ÜSİMP

2011

ULUSAL KONGRESİ

2 - 3 Haziran 2011

E.Ü. Atatürk Kültür Merkezi, İzmir

TEŞEKKÜRLER

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI ÜNİVERSİTELERDEKİ YÖNETİMİ

Uğur G. YALÇINER

Türk Patent Enstitüsü Kurucu Başkanı

YALÇINER PATENT ve DANIŞMANLIK Ltd. Şti. Gn. Md.

2-3 Haziran 2011 - İZMİR

TEŞEKKÜRLER

Uğur G. YALÇINER

Türk Patent Enstitüsü Kurucu Başkanı

YALÇINER PATENT ve DANIŞMANLIK Ltd. Şti. Gn. Md.

2-3 Haziran 2011 - İZMİR